

Strödda Annotationer

SLÄKTFORSKARBLAD
FÖR ÖREBROLÄN

Nr 63

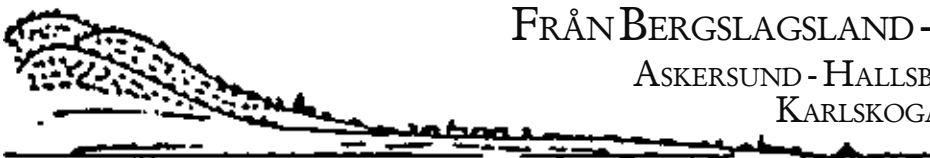
FEBRUARI 2020

Min X-kromosomgåta

sidan 5

FRÅN BERGSLAGSLAND - TILL VÄTTERNENS STRAND
ASKERSUND - HALLSBERG - KUMLA - ÖREBRO
KARLSKOGA-DEGERFORS

INNEHÅLL

- Bokverket Sveriges kungasläkt – Gustav Vasas ättlingar under 500 år sid 2
 Dråpet i Hällestad 1659 sid 3
 Nytt hos Arkiv Digital – Drygt 21 miljoner nya poster i Befolkningen i Sverige åren 1840-1859 sid 4
 Min X-kromosom-gåta sid 5
 Polisunderrättelser hos Arkiv Digital sid 7
 KB:s tidningar på nätet – Dubbelt så många fria tidningstitlar under året sid 8
 Den långa jakten på Albrecht Meijer sid 9
 Nytt hos Arkiv Digital – Register till Riddarhusets porträttsamling sid 11
 Lennart Hellsings anor från Örebro sid 12
 En liten barnbarnshistoria sid 13
 Har du judiska anor? sid 14
 Föreningssidor sid 14-16

Framsidesbilden

Besättningen på ångfartyget Örebro III, 1911.

Örebro Rederi AB startade 1880, och när flaggskeppet Örebro III levererades 1900 fanns tre vita båtar som gick mellan Örebro och Stockholm med fyra turer i veckan. Sista turen gick 1957. Fartyget blev senare restaurangpråm i Östra hamnen i Mariehamn på Åland.

Bildkälla:
Örebro stadsarkivs bildarkiv.

Fotograf:
Sophie Janson, Fjugesta

BOKVERKET SVERIGES KUNGASLÄKT – GUSTAV VASAS ÄTTLINGAR UNDER 500 ÅR

Ett stort bokverk har utkommit som behandlar Gustav Vasas ättlingar under 500 år. Mannen bakom denna stora forskningsinsats är Per Andersson som under mer än 40 år har sökt ättlingar till Gustav Vasa. Han har hittat över en kvarts miljon personer, ättlingar och ingifta. Bokverket som är på över 3200 sidor och uppdelat i tre band, redovisar ättlingarna i form av en stamtavla som sträcker sig från 1400-talets slut till 2019. Bland personerna återfinns människor i alla sociala skikt, kända och okända; skådespelare, politiker, författare, musikartister m.fl. Trots den stora mängden finns ännu utforskade grenar där andra släktforskare kan komplettera. På initiativ av Ingegar Johansson i föreningen Kumla släktforskarklubb har Kumla bibliotek köpt in bokverket.

Stefan Nilsson

Svensk allmoge kring Gustav I:s stod.
 Detalj av målning av Johan Gustaf Sandberg 1829.
 Bildkälla: Stockholmskällan, Wikimedia Commons

Örebro III på väg uppför Svartån på 1930-talet i höjd med Ekholmen.
 Bildkälla: Örebro stadsarkivs bildarkiv, okänd fotograf, Plankontorets samling

DRÅPET I HÄLLESTAD 1659

av Siv Johansson, Sköllersta

Dråpet

Efter gudstjänsten i Hällestads kyrka söndagen den 2 oktober 1659 går några personer till krögaren Erik Johanssons hus. Det är bröderna Lars Jonsson och Bengt Jonsson från Högsfall och Per Jönsson från Simonstorp. Hos krögaren köper Lars ett stop öl och för 2 ½ öre brännvin och han blir kvar här medan Bengt och Per går vidare. De kommer till Jacob Kil och köper två kannor öl av Kils hustru. De sitter kvar och dricker sitt öl men efter en stund går Per ut på gården. Där träffar han på Lars som kommer gåendes och Per bjuder in honom på en kanna öl.

När de har druckit ur sitt öl går de därifrån. Lars går tillbaka till krögaren Erik Johansson medan Bengt och Per går till Hällestad för att hämta ½ lispund bast som Per har köpt. Därefter går de vägen mot Simonstorp och blir upphunna av Lars som är på väg hem till Högsfall. Just då bär Bengt på Pers bast och han råkar tappa några bastknippen på vägen. Lars petar på dem med sin käpp och när Per blir varse det säger han till Lars: »Varför spetsar du mitt gods?« Lars svarar: »Är det köpe-gods du haver?« Till det säger Per: »Sådant som det är skall du låta bliva, jag haver givit penningar därför.«

Per ilsknar till och slår mot Lars med sin käpp och sedan ryker de ihop. Per får Lars under sig men Bengt skiljer dem åt. De går vidare och fortsätter att gräla. Till slut drar Lars Per i skägget och Per biter Lars i fingret. Bengt förmanar dem att de ska förlikas annars kommer han att gå ifrån

Flygfoto över Hällestads socken, norr om Ljusfallshammar 1936.
Bildkälla: Östergötlands museum, Kringla, foto Ahrenbergsflyg.

dem. De börjar dock slåss igen och Lars grips av raseri. Han tar fram sin täljkniv och sticker Per i bröstet med den och ger honom sedan två stick i vänstra armen. Bengt går en bit framför dem och Per ropar till honom: »Gud hjälpe mig, Lars haver stuckit mig med sin kniv, jag dör rätt nu.«

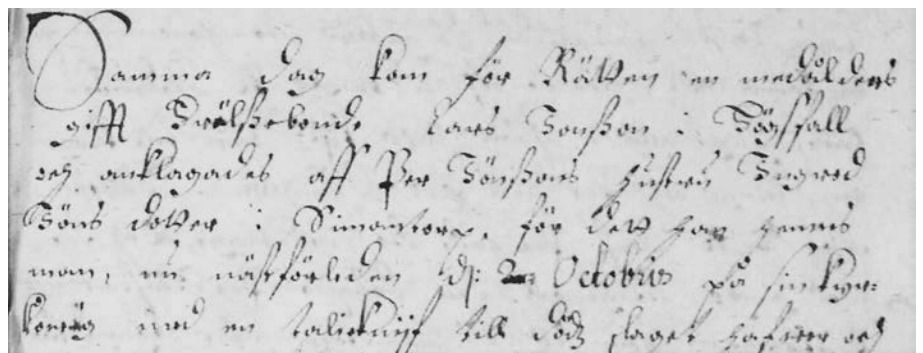
Bengt går tillbaka till Per och när han inser att Per är så illa skadad att han inte kan stå på benen så ropar han till Lars och ber honom om hjälp för att få ner Per till byn. Lars svarar inte utan går därifrån. Det är i mörkningen och Per ber därför Bengt att hämta eld så att de kan få ljus. När Bengt kom-

mer tillbaka med elden upptäcker han att Per ligger död på vägen.

Bengt går då till Simonstorp för att meddela Pers hustru Ingrid Jönsdotter vad som har hänt. Ingrid går till länsman Lars Månsson i Vagelö och ber honom ta fast dråparen Lars Jonsson. Det sker också och Lars förs fängslad till Hällestads fängkista.

Rättegången

Den 28 oktober 1659 tas målet mot Lars Jonsson upp vid tinget. Målsägande är den dräpte Per Jönssons hustru Ingrid Jönsdotter. Dokumentationen av rättegången inleds så här:

Samma dag kom för Rätten en medåldres gift frälsebonde Lars Jonsson i Högsfall och anklagades aff Per Jönssons hustru Ingrid Jöns dotter i Simonstorp för det han hennes man, nu nästförleden d: 2 Octobris på sin kyrkowäg med en talieknijf till dödz slaget hafver och ...

NYTT HOS ARKIV DIGITAL – DRYGT 21 MILJONER NYA POSTER I BEFOLKNINGEN I SVERIGE ÅREN 1840-1859

Eftersom Ingrid inte varit närvarande vid brottet kallas i stället den anklagades bror Bengt Jonsson att under ed vittna om vad som skett. Det är hans vittnesmål som ligger till grund för berättelsen tidigare i artikeln om hur dräpet gick till.

Därefter tillfrågas Lars Jonsson om han tillstår och bekänner brottet och han säger sig inte kunna neka till det. Däremot påstår han att Per Jönsson slagit honom i huvudet med en sten och hotat honom. Brodern Bengt säger sig dock inte ha hört eller sett något men säger också att det var mörkt och att de var något druckna.

Rätten finner att Lars Jonsson inte varit i livsnöd när brottet förövades och dömer därför Lars ifrån livet, d.v.s. att avrättas. Därefter förs han till fängelset och avrättas fem månader senare den 12 mars 1660.

Lars Jonsson är inte den ende som döms vid samma tillfälle. Krögaren Erik Johansson och Jacob Kil döms till 40 daler i böter vardera för att ha sålt öl och brännvin på en söndag vilket var förbjudet.

Brodern Bengt Jonsson som vittnade vid rättegången är min mams mormors farmors morfars morfars farmors far.

Källor:
Dombok för Hällestad och Tjällmo tingslag AI:2 (1648-1661) sid 229-234.
Dödbok för Hällestad C:1 (1636-1673) sid 170.

Nu är det dags för en uppdatering av Befolkningen i Sverige som är ArkivDigital's största personregister och även det i särklass största personregistret i Sverige. Uppdateringen gäller åren 1840-1859 och det innebär att registret nu omfattar åren 1840-1947, det vill säga hela 107 år!

Uppdateringen består av 21 287 297 sökbara poster. Efter uppdateringen finns det mer än 133 miljoner poster i Befolkningen i Sverige 1840-1947. En fantastisk tillgång för dig som letar efter släktingar och förfäder.

Registret omfattar alla personer som nämns i husförhörslängder och församlingsböcker upprättade under de aktuella åren. Husförhörslängden (som från omkring år 1895 istället kallades församlingsbok) var folkbokföringens viktigaste pusselbit, ett register över invånarna i församlingen. Längderna fördes oftast i längre tidsperioder som kunde omfatta allt från några få år till ett par årtionden.

Från alla registrets sökträffar finns en länk direkt till källan, det vill säga kyrkboken. När du klickar på länken hamnar du på den sida där din släkting finns och kan snabbt och enkelt kontrollera uppgiften i registret mot uppgiften i originalkällan. I originalkällan kan du även hitta ytterligare uppgifter, till exempel information om in- och utflyttningar, emigration med mera.

För att öppna Befolkningen i Sverige 1840-1947 loggar du in på app.arkivdigital.se, klickar på Registersökning och väljer BiS, Befolkningen i Sverige 1840-1947 i listan över registerkällor.

Registret är skapat i samarbete med MyHeritage.

ArkivDigital

Källa: Saxat från Arkiv Digital's blogg, postat 23 januari 2020. För tillgång till registret behövs abonnemang hos ArkivDigital.

Bröllop i Närkes Kil i oktober 1882. Bruden är Matilda Charlotta Andersdotter (född 1861) och brudgummen Viktor Bergman (född 1855).

Bildkälla: Örebro stadsarkivs bildarkiv, fotograf Bernhard Hakelner, ur Göran Bergmans släktarkiv

MIN X-KROMOSOM-GÅTA

av Rita Lind, Örebro

Det har blivit en tradition för mig att avge ett nyårslöfte inom släktforskningen, att försöka lösa någon klurig släktkoppling. År 2019 var det den X-match som jag fick 2016 då jag förde över mitt DNA-rådata från FTDNA till GEDmatch. (GEDmatch är en öppen databas med möjlighet att ladda ner testresultat från olika företags DNA-tester)

Det visar sig att jag har ett rejält stort segment på 66,6 cM på X-kromosomen med en för mig okänd kvinna Gloria som har testat sig på Ancestry. Det beräknas att vi har släktskap 4-5 generationer.

Min bror har X-match med mig med två segment på totalt 50,8 cM.

Intressanta segment att forska på bör vara minst 20-30 cM.

I min X-matchlista på GEDmatch kommer min mor överst med 196,0 cM, sedan Gloria och därefter min bror Kenneth.

Kommer jag att lista ut släktskapet? Kan det vara 4-5 generationer bakåt? Hon finns inte med på

min mors matchlista (mormor och morfar kan uteslutas) men hon finns i min brors matchlista men inte som X-match (då måste det vara farmors släkt).

Kvinnor har två X-kromosomer (XX) och män har en X-kromosom och en Y-kromosom (XY).

En man får sitt X-DNA enbart från sin mor.

En kvinna får sitt X-DNA både från sin far och sin mor.

X-kromosom ärvs från mor-dotter, mor-son och far-dotter men inte far-son. X-match kan aldrig ha två män i rad, det är en enkel regel.

I GEDmatch kan man välja ut någon person som man vill analysera, titta lite närmare på. Har man ett kitnummer kan man se all information för den personen. Det finns exempelvis en spännande generationskolumn. När jag väljer Gloria ser jag att hon har fyra personer med generation 1.00, alltså fyra barn som har testat sig. Jag kan också se att här finns fler gemensamma nära släktingar. Intressant, kanske är det en stor aktiv släktforskarfamilj.

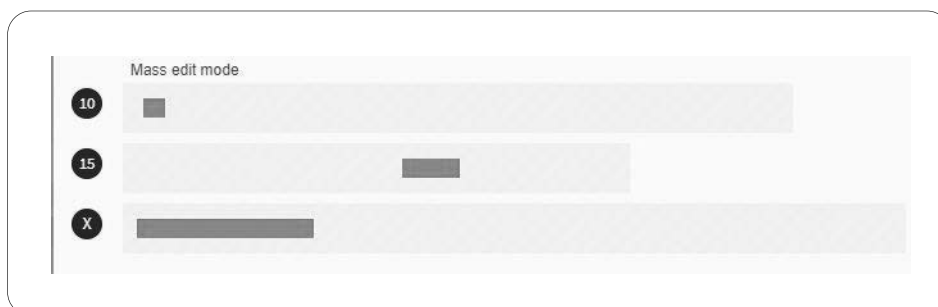
Jag börjar mitt sökande med att Googla på familjenamnet som är Halseth och finner en hel del uppgifter med adress Kalifornien. Kan det finnas något öppet släktträd på Ancestry? Har turen med mig och finner Glorias namn och jag kan följa släkten bakåt i tiden.

Glorias föräldrar är födda i USA och hennes mormor är också född i USA men hennes morfar är född i Sverige. Jag blir så glad när jag ser orten Dalby i Värmland för härifrån kommer min farmors far Olof Markusson och släkten bakåt. Glorias morfar är Walfred (Valfrid Olsson) Dahlgren född 1878 i Amnerud, Dalby och död 1954 i Kalifornien. Hennes mormor är Hilma Mickelsson född 1885 i Minnesota och död 1968 i Kalifornien.

Walfred och Hilmas bröllop 1905

Glorias morfars mor är Märta Jönsdotter född 1837 i Södra Brännäs, Dalby och död 1882 i Amnerud, Dalby. Hennes morfars far är hemmansägare Ole (Olof Halvardsson) Dahlgren född 1844 i

Mina kromosomer 10, 15 och X. Här visas tre segment som jag delar med Gloria.

Familjen Dahlgren ca 1915

Benteby, Dalby och död 1941 i Kalifornien. Olof tog namnet Dahlgren då han emigrerade.

Ole (Olof Halvardsson) Dahlgren emigrerade år 1888 med sin andra hustru Christine (Kerstin) Olsdotter född 1845 i Dalby och med följer hans yngsta son Walfred 10 år. Året efter emigrerar barnen Lena 20 år, Olof 17 år och Jöns 14 år. Med på resan till Nordamerika följer barnens farfar Halvard Halvardsson, Amerud, Dalby. Halvard är 68 år och änkeman. Oles äldsta son Halvard född 1866, flyttar från Dalby till Orsa 1889 och arbetar som dräng i Kyrkbyn, men år 1892 emigrerar även han till Nordamerika. I Census 1900 finns familjen i Minnesota.

Glorias morfars morfar är hemmansägaren Jöns Jönsson född 1806 i Södra Branäs, Dalby. Hennes morfars mormor är Lena Larsdotter född 1809 i Gunneby, Dalby. Lenas föräldrar är Lars Halvardsson och Märtha Lisa

Chenon född 1784, en syster till Johanna Magdalena Chenon. (Jöns Jönsson och Lena Larsdotter är kusiner)

Glorias morfars morfars mor är prästdottern Johanna Magdalena Chenon född 1780 i prästgården Kyrkebol, Norra Ny och död 1830 i Norra Branäs, Dalby. Hennes morfars morfars far är Jöns Jönsson i Systugan Branäs född 1780 Norra Branäs, Dalby och död 1808 i Norra Branäs, Dalby.

Johanna Magdalena Chenon är min farmors farmors mor.

Gloria och jag är då 5-männingar eller 4th cousins som man skriver i USA.

En släkting i femte led kallas också för pyssling.

Det blev som en jul- och nyårs-gåva till mig så jag ville genast ta kontakt, skriva och berätta för familjen vad jag funnit. Här finns så mycket spännande, exempelvis Alfred Nobel och många prästsläkter bl.a. biskop Johannes Rudbeckius. Jag fick svar omgående, och sedan dess har Glorias dotter Christy och jag en fin mailkontakt där vi delar berättelser, foton och information om oss själva.

Nu ställde jag mig en fråga som jag gärna ville få svar på. Hur kan ett sådant stort segment på X-kromosomen leva vidare många generationer? Min erfarenhet är att stora segment minskar ganska snabbt. Vanligt eller ovanligt att ett så stort segment lever kvar så länge?

Ställde frågan till SSGG (Svenska Sällskapet för Genetisk Genealogi) som är ett nätverk för DNA-släktforskare i Sverige. Fick ett snabbt svar.

Peter Sjölund skriver:

Inte alls så ovanligt att DNA-segment kan överleva så länge när det gäller X-kromosomen. Den genomgår inte lika många så kallade »rekombinationer« som de

SSGG skriver på sin hemsida: Du behöver inte ha ett färdigt släktträd för att göra ett DNA-test. Du kan göra det bara för att du är nyfiken eller som ett sätt att börja släktforska.

Precis så började min spännande resa och det visar sig gång på gång att DNA är ett fantastiskt komplement till pappersforskningen.

Fyra generationer i Kalifornien ca 1930: Ole Dahlgren, Walfred, Ruth och Gloria (ca 2 år).

Gloria kallade Ole för »Old Grand-pa«. Nu pratade Ole endast svenska och Gloria enbart engelska, men på något sätt kunde de kommunicera mycket fint och Gloria gillade hans sällskap.

andra kromosomerna. Om den ärvs från far till dotter, så ärvs den helt oförändrad och jag ser att det finns ett antal led med far-dotter i ert släktskap.

Lite roligt också att Christy och hennes syskon har samma Y-DNA haplogrupp som jag och min bror. Våra fäders haplogrupp är R1a, R-M198. Det här är alltså på den manliga sidan och berör inte mitt släktskap med Gloria.

Under perioden 1881-1890 utvandrade till USA 28 084 personer från Värmland.

Källa: Tabell Hans Högman, 2013

Min 5-männing Gloria lär finnas på Family Tree DNA enligt Christy men här har vi inte fått match (träff) så utan GEDmatch hade vi inte fått veta om varandra.

Kan glädja mig med ett framgångsrikt forskningsår med ett visst mått av tur.

Fotografier: Skannade familjebilder från Christy Halseth

POLISUNDERRÄTTELSE Hos ARKIV DIGITAL

Du kan nu hitta Polisunderrättelser i Arkiv Digital. Detta var en publikation som olika instanser inom svenska polisen började att ge ut 1878. Till en början utkom den tre gånger per vecka och det var Detektiva avdelningen vid Stockholmspolisen som redigerade den. Den distribuerades till landets polismyndigheter, domstolar, häkten och fängelser. Den innehåller information om efterlysta och frigivna personer, lösdrivare, begångna stölder m.m. Allt eftersom ökade man utgivningstakten till ett nummer om dagen. Polisunderrättelserna gav man ut långt fram i tiden och det är 70 års sekretess på dem. De är alltså idag tillgängliga till och med 1948.

Polisunderrättelserna hade från början fem huvudavdelningar, men rubrikerna på dessa har ändrats lite.

A. Efterlysta personer

- B. Häktade personer och avlysningar
- C. Diverse underrättelser
- D. Uppgift angående frigivning av fångar
- E. Stulen och bortkommen egendom

Ingångarna är ett namnregister som oftast täcker ett antal år (de senaste årgångarna har register i varje årgång). I detta register får man sedan hänvisningar till olika årgångar och avdelningar.

Polisunderrättelserna är en bra källa när man letar uppgifter om personer som varit i klammeri med rättvisan. Man kan få en summering av vad som har hänt genom de små korta notiserna, men även ingångar till andra handlingar, t.ex. rättegångsprotokoll och fängelsearkiv.

Källa: Saxat ur Arkiv Digital's blogg, postat den 23 december 2019

KB:S TIDNINGAR PÅ NÄTET – DUBBELT SÅ MÅNGA FRIA TIDNINGSTITLAR UNDER ÅRET

Wexiö-Bladet, Lunds Weckoblad och Korrespondenten, Landskrona tidning är tre av titlarna du hittar i KB:s växande tidningsdatabas.

Under det kommande året kan släktforskare och andra intresserade glädjas åt dubbelt så många tidningstitlar i den fria delen av Kungliga bibliotekets tidningsdatabas, Svenska dagstidningar, med material från de allra första tidningarna till och med 1904.

Kungliga biblioteket (KB) och Riksarkivet (RA) digitaliserar mer tidningar än någonsin och under helgen passerades 25-miljoners-strecket i KB:s tidningsdatabas, Svenska dagstidningar.

Digitaliseringen av de svenska dagstidningarna pågår i flera parallella projekt. I den ständigt växande tidningsdatabasen fyller KB på med den dagliga skörden av tidningar och sedan ett drygt år tillbaka pågår det stora projektet med att digitalisera och fritt tillgängliggöra samtliga svenska dagstidningar i KB:s samling fram till och med år 1906, där gränsen för det upphovsrättsskyddade materialet kommer att ligga år 2022, när projektet ska vara i mål.

Den ökade digitaliseringstakten av det äldre materialet har blivit möjlig tack vare en stor donation från forskningsstiftelsen Arcadia.

Att de äldre tidningarna kan göras fritt tillgängliga på nätet beror

på att upphovsrätten för den typen av material upphör efter 115 år. Det innebär att tidningar utgivna fram till och med 1903 finns tillgängliga i dag, nästa år kommer det att finnas tidningar utgivna till och med år 1904 och när projektet slutförts 2022 kommer det upphovsrättsfria materialet att sträcka sig fram till och med 1906.

Ökat takten rejält

Svenska dagstidningar består dels av upphovsrättsskyddat material, just nu från 1904 och framåt, och dels av fritt material, utgivet fram till och med 1903. Det fria materialet finns fritt tillgängligt och sökbart på nätet tidningar.kb.se och i dagsläget finns över 300 titlar från olika landsändar i databasen.

Under det kommande året kommer ytterligare cirka 300 av de äldre tidningstitlarna att laddas upp.

– Vi har fått upp ångan rejält i detta mycket spännande projekt

och vi fick mycket positiv respons från släktforskare under årets Släktforskardagar i Borås. Precis som under projektet första år så kommer de digitaliserade tidningarna att representera många olika geografiska områden, politiska åskådningar och skilda specialämnen säger Jonas Ahlberg, projektledare på KB.

Finns på drygt 30 bibliotek

Den upphovsrättsskyddade delen av tidningsdatabasen, som i dagsläget sträcker sig från 1904 och framåt, kan nås på ett antal bibliotek som mot en månatlig avgift till upphovsrättshavarna är anslutna till tjänsten.

Sedan det nyligen blev möjligt även för Sveriges folkbibliotek att ansluta till tjänsten har betydligt fler fått möjligheten att ta del av den fullständiga tidningsdatabasen på ett bibliotek i närområdet.

– I nuläget finns den kompletta versionen av Svenska dagstidningar på 14 folkbibliotek, att läggas till de 17 universitets- och högskolebibliotek som också har

tjänsten. Vi hoppas att fler bibliotek kommer att ansluta sig i framtiden, så att alla i Sverige får en rimlig chans att botanisera, även i det skyddade materialet säger Jonas Ahlberg.

Information om de olika digitaliseringsprojekten och på vilka bibliotek man kan läsa de upphovsrättsskyddade tidningarna presenteras löpande här:

<https://feedback.blogg.kb.se/>

Källa: Saxat ur Nättidningen Rötter, Nyhetsarkiv, publicerad 8 oktober 2019.

Bilden: Tidningen Nerike 15 april 1877, hämtad från KB:s databas Svenska dagstidningar

DEN LÅNGA JAKTEN PÅ ALBRECHT MEIJER

av Stefan Nilsson, Asker

Genombrott i släktforskningen är alltid något speciellt, särskilt när det föregåtts av många års sökande, i detta fall drygt 40 år! Idag är det inte ovanligt att man hittar sin försvunna släkting genom databaser på nätet, via sökning på Google eller kanske genom DNA-träffar. Så inte i detta fall. Denna gång var det resultatet av idogt sökande genom många sidor originalkällor, dock hjälpt av digitalisering och publicering på nätet, och inte minst hjälpsamma släktforskarkollegor med uppmärksam blick.

Vi tar det från början... År 1978, i släktforskningens början för artikelförfattaren, hittades en släkttavla i Ervalla kyrkoböcker. Det något ovanliga dokumentet, för att vara i en kyrkbok, var spännande då det bland namnen fanns bekanta släktingar i Ervalla på 1800-talet. Släkttavlan, som tycks vara skriven på 1830-talet, har som översta namn en brukspatron »Reuff ifrån Amsterdam«.

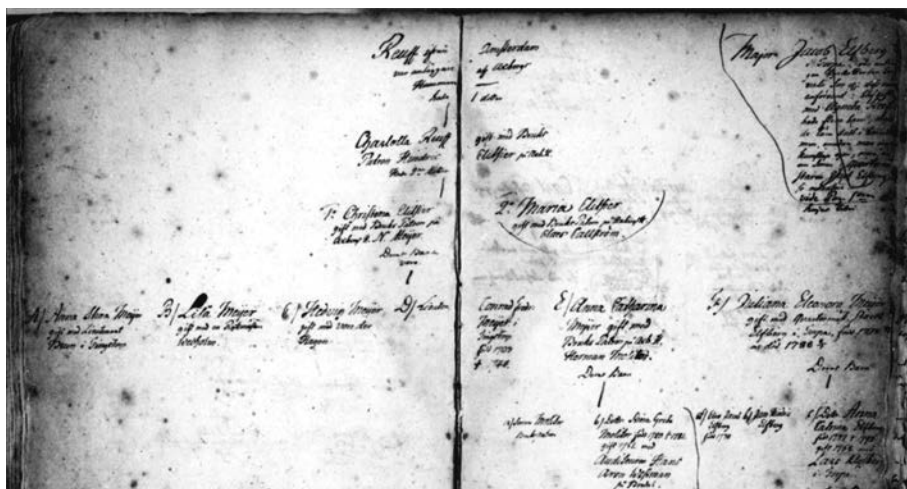
Axbergshammars gård på 1930-talet

Bildkälla: Örebro stadsarkivs bildarkiv, fotograf Sam Lindskog

Vi bör då, enligt släkttavlan, befinna oss på 1600-talet. Detta var en trevlig omväxling från forskningen kring vanliga bönder och brukare bundna vid torvan på olika platser i Närke. Denna släkt med centrum vid Axbergshammars i Axbergs socken, har allt sedan dess varit en följeslagare genom alla års släktforskning. Den har bidragit med många intressanta upptäckter och infallsvinklar, såväl genom släktens aktivi-

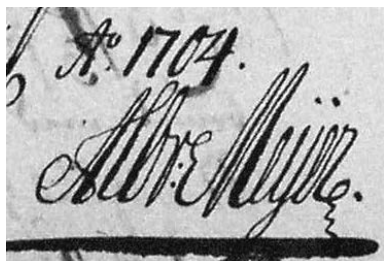
teter och geografiska spridning, som genom resor till och forskningsbesök i Holland, Belgien, Italien och England. Flera artiklar har det också blivit om släkterna Cletcher, van der Plas och van Ruyff.

Men en person i släkten, i släkttavlan kallad »N. Meijer«, har gäckat ända sedan dess. Denne, vars fullständiga namn är Albrecht Meijer, dyker upp vid mitten av 1690-talet på Axbergshammars som brukbokhållare. Efter en kort tid, 1696, året efter att gamla brukspatronen Henrik Cletcher dött, gifter han sig med dottern Christina, senare känd som »fru Stina vid Axbergshammars«. Snart därefter är han också involverad i »skandalen« vid bruket, då hans svåger, sjökaptenen Fabian Reh binder, anklagar honom för att vara far till dennes barn, vilket skvallret i bygden vittnat om. Om detta finns ett hundratal sidor rättegångsprotokoll med förhör och rannsakingar. Under de följande tio åren är Albrecht Meijer först bruksförvaltare och därefter brukspatron vid Axbergshammars. Hans

Släkttavlan i Ervalla kyrkobok med Jan van Ruyff från Amsterdam överst, och »N. Meijer« två släktled ner Ervalla församling C:1

dödsdatum är höljt i dunkel, men har kunnat ringas in tack vare domboksnotiser; på hösten 1708 står han som »salig« (d.v.s. avliden), men i januari samma år agerar han vid tinget. Änkan Christina Cletcher gifter om sig året därefter med Clas Callström.

Men vem var Albrecht Meijer? Hans födelseort är okänd, liksom hans födelseår. Vi vet inte hur gammal han var när han kom till Axbergshammar och vi vet inte heller vid vilken ålder han avled. Kyrkoböckerna är mycket knapphändiga; vigselboken berättar inte något om hans härkomst och någon dödboksnotis har inte återfunnits. Några gånger finns han omnämnd i födelseböckerna; vid barnens dop och som dopvittne till hustruns syskons barn. Inga dopvittnen vid barnens dop tycks vara släkt med Albrecht. Han förekommer då och då i domböcker

och andra handlingar rörande bruksverksamheten och rörande familjen, bland annat i samband med arvet efter svärfadern Henrik Cletcher. Hur hitta hans släktingar och hans geografiska härkomst?

En idé: då hustrun Christina var adlig, så krävdes ett kungligt tillstånd för giftermålet, då Albrecht själv inte tycks ha varit adlig. Ett sådant tillstånd omnämns i handlingar från 1720-talet, men trots försök på Riksarkivet har jag inte hittat mer än en notering om att ett sådant dokument utfärdats; »hans Kungl. Maj:ts nådigaste permission av d. 24 oktober 1696 om inträde i frälsegifte«. Själva dokumentet skulle ju kunna innehålla uppgifter om var Albrecht kom ifrån.

Nästa idé: då barnen var små när han dog tänkte jag att ett förmyndarskapsprotokoll skulle kunna vara en möjlig väg. Ofta var det släktingar till den avlidne, kanske syskon, som utsågs till förmyndare för barnen. Jag sökte därför i domböckerna från härads tinget i Örebro härad vid tiden för hans död och hittade mycket rik-

tigt ett sådant protokoll. Innehållet var tyvärr nedslående; då ingen släkting till Albrecht Meijer fanns tillgänglig, utsågs barnens mor att vara deras förmyndare. Eller för att citera hans änka Christina Cletcher; att hon »ingen uppå hennes salige mans sida, varken av hans släkt eller anförvanter här å orten, så när har vid handen, att hon sig av dem därutinnan betjäna kan«. Då vet vi i alla fall att ingen släkting bodde i närheten, eller kanske ens i Sverige? Namnet Albrecht Meijer antyder ju ett utländskt ursprung, kanske i Tyskland?

För tolv år sedan fick jag så ett tips av min gode vän och forskarkollega Göran Ekberg, att han sett namnet Albrecht Meijer i västmanländska kyrkoböcker. Jag kollade upp detta och mycket riktigt förekommer en Albrecht Meijer som dopvittne år 1685 och 1688 i Gunnilbo församling. Vid denna tid finns även en Frans Meijer vid Färna bruk i samma församling. De försvinner dock båda två rätt snart från Gunnilbo.

Genom att söka i mantalslängderna för grannförsamlingarna

Trummelsbergs bruk med nya hyttan från ca 1890. Man ser från vänster förvaltarbostaden som finns kvar idag. Masugnen är den höga byggnaden längst till höger. Den låga delen till vänster om masugnen innehöll malmkross och blåsmaskin som båda drevs av vattenkraften. Ej i bild till höger om masugnen fanns rostugnen, och bakom den, det enorma kolhuset.

Bildkälla: Wikimedia Commons, Jernkontoret library, Stockholm

får jag snart upp spåret igen. I 1690 års mantalslängd och i husförhörslängden 1690-1695 hittar jag Frans Meijer vid Trummelsbergs bruk i Västervåla socken, samt att en »broder Albrecht« står skriven tillsammans med honom. Frans är bruksarrendator och Albrecht är brukskrivare. Detta är ett intressant spår; namnet och kopplingen till bruksnäringen sammanfaller bra. Tidpunkten är dessutom strax innan Albrecht dyker upp vid Axbergshammar. Geografiskt så är det heller inte så långt från Axbergshammar, som ligger precis på gränsen mellan Västmanland och Närke. Kan det vara rätt Albrecht Meijer? Visserligen finns inte många Albrecht Meijer i Sverige, men ytterligare någon har jag stött på vid denna tid. Är detta den person som senare dyker upp vid Axbergshammar?

Jag följde därefter Frans Meijer vidare, men hittade inga fler omnämningar av Albrecht Meijer. Han fortsatte att vara en gåta. Men så, i januari 2020, fick jag ett mejl, återigen från Göran. Nu om att han höll på med en förnyad genomläsning av de renoverade domböckerna för Västmanland i Svea Hovrätts arkiv. De renoverade domböckerna har vi läst på mikrofilm förr om åren; numera finns de tillgängliga digitalt på Arkiv Digital's webbtjänst. Nu hade namnet Albrecht Meijer dykt upp i ett protokoll från 1706, så Göran skickade mig en källreferens.

När jag slog upp protokollet var det första jag såg inte Albrechts, utan Frans Meijers namn! En paragraf handlade om Frans Meijers änka Magdalena Norman och den avlidne makens arrende av Västansfors bruk. Den strax efter följande paragrafen handlade om förmyndarskap för Frans Meijers omyndiga barn. Bruksarrendatorn Frans Meijer hade dött av slag i december 1703 vid Västans-

fors bruk. Nu var änkan omgift med bruksarrendatorn Carl Hesselberg. Först tre år efter hans död tas nu frågan om förmyndarskap för barnen upp. I texten står att Albrecht Meijer utses till förmyndare för brodern Frans Meijers tre omyndiga barn och så det avgörande beviset; Albrecht uppges bo vid Axbergshammar! Nu vet vi med säkerhet att Frans i Västmanland och Albrecht vid Axbergshammar verkligen var bröder.

Hur var det då med härkomsten? Söker vi i källorna gällande Frans Meijer, så är läget något bättre än för Albrecht. Första noteringen hittar vi när han gifter sig 1689 i Jakob och Johannes församling i Stockholm med Magdalena Nilsdotter Norman. Inga ytterligare ortsangivelser finns dock för brudparet. Vi kan också få fram ett födelsedatum, trots att inget sådant står i husförhörslängderna. När Frans dör av ett »häftigt slag, hastigt och oförmodligt« i december 1703, står hans ålder i dödboken för Västansfors. Han är vid dödsfallet 46 år, alltså född 1657. Men så upptäckte jag att en ytterligare dödboksnoteering var gjord i Västansfors kyrkoböcker. Denna handlar om en gåva av en »vacker mässhake till kyrkan« i samband med hans dödsfall och där kallas han »Her Frantz Mejer Lybeckensis«. Alltså var Frans Meijer från Lübeck!

Så efter drygt 40 år har nu Albrecht Meijers härkomst klarnat och åtminstone en släkting framträtt i historiens dimma. Forskningen kommer nu att bära vidare till 1600-talets Lübeck. Då jag har ännu en släktforskar-kollega, som också är angelägen att hitta Albrecht Meijers ursprung, så finns förutsättningar för en fortsatt framgångsrik jakt...

Stadsvy från Lübeck före 1902.
Huset Markttwiete nr 4, byggt på
1500-talet, förstört 1942.

Bildkälla: Wikipedia

NYTT HOS ARKIV DIGITAL – REGISTER TILL RIDDARHUSET'S PORTRÄTTSAMLING

Nu finns det ett register till Riddarhusets porträttsamling! Registret gör det betydligt enklare att hitta foton på personer från de olika adliga ätterna.

Fotografierna i Riddarhusets porträttsamling är från 1800- och 1900-talet och förvaras på Riddarhuset. Arkiv Digital har digitaliserat de här bilderna och de finns tillgängliga i Arkiv Digital's onlinetjänst sedan en tid tillbaka. Totalt innehåller porträttsamlingen cirka 13 000 bilder på personer från olika adliga ätter.

Registret till porträttsamlingen är skapat i samarbete med Riddarhuset

Källa: Arkiv Digital's blogg, postat den 12 december 2019

LENNART HELLSINGS ANOR FRÅN ÖREBRO

av Stefan Nilsson, Asker

Författaren Lennart Helsing, känd inte minst för sina underfundiga barnböcker, till exempel Krakel Spektakel och ABC-boken, dog 2015. Han var född i Västanfors i Västmanland, men söker man i hans antavla hittar vi många anknytningar till Örebro. Bland namnen på hans morfars sida hittar vi bland andra ett känt namn, nämligen Rohloff. Känt från namnet »Rohloffs bokhandel« i Örebro. Denna bokhandel startade redan på 1800-talet, men namnet levde kvar in på 1960-talet.

Lennart Helsing
född 1919 i Västanfors

far
Paul Helsing, köpman
född 1886 i Västanfors

mor
Sigrid Rohloff
född 1898 i Stockholm

morfar
Carl Otto Victor Rohloff, direktör
född 1864 i Vetlanda

morfars far
Victor Johan Edvard Rohloff
född 1834 i Stockholm

morfars mor
Maria Josephina Heidenberg
född 1835 i Örebro

morfars farfar
Carl Anders Rohloff, bokhandlare, ledamot av stadsfullmäktige i Örebro
född 1814 i Stockholm, död 1875 i Örebro

Carl Anders Rohloff innehade Rohloffs bokhandel mellan åren 1837-1875. Den låg på Drottninggatan 5.

Lennart Helsing med hustrun Yvonne Lombard och barn 1961.

Bildkälla: Wikimedia Commons, foto J.W.

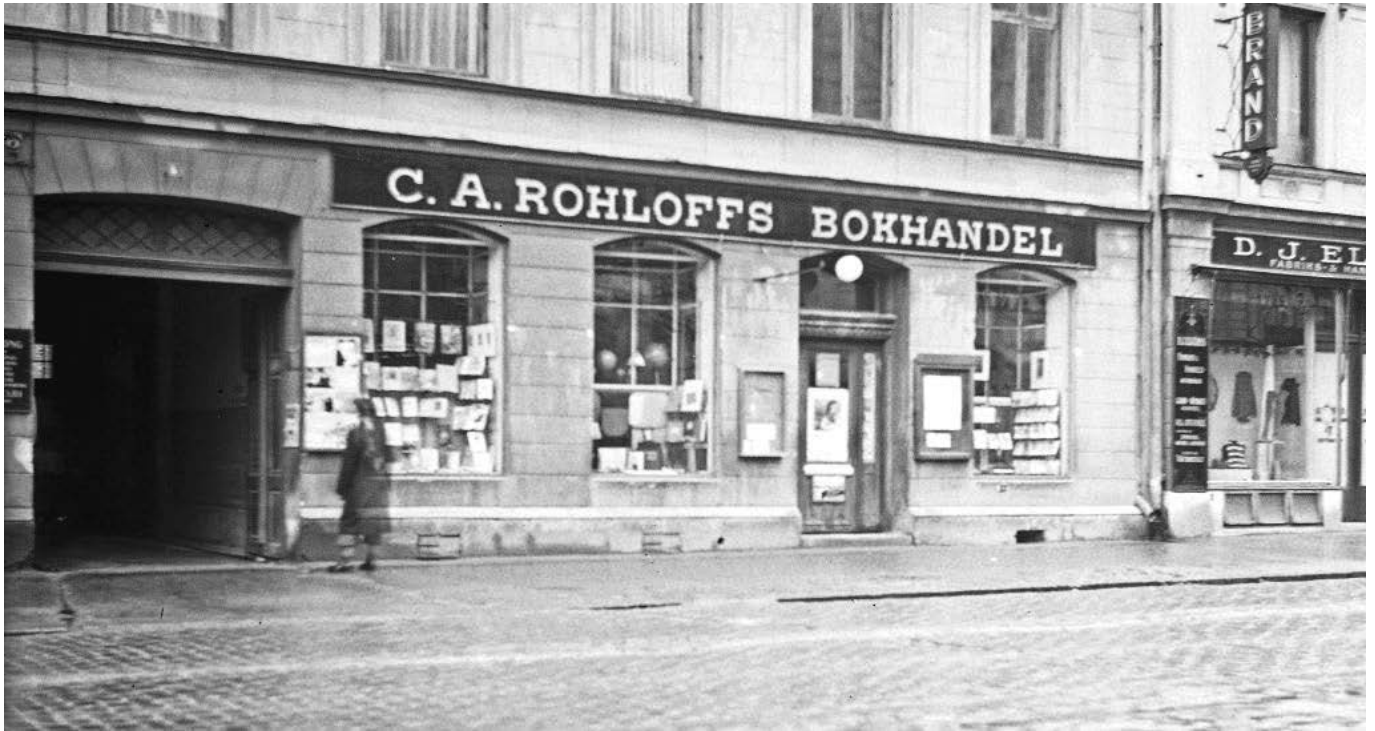
morfars farmor
Ingrid Maria Öberg
född 1814 i Stockholm, död 1882 i Örebro

morfars morfar
Johan Carl Heidenberg
född 1800 i Visby, död 1858 i Örebro

Carl Anders Rohloff, bokhandlare i Örebro 1837-1875, ledamot av stadsfullmäktige

Bildkälla: Örebro stadsarkivs bildarkiv, Erik Larssons (bankman) arkiv

Drottninggatan 5 på 1930-talet, med Rohloffs bokhandel.
Bildkälla: Örebro stadsarkivs bildarkiv, foto Erik Larsson, bankman, Örebro

morfars mormor
Maria Charlotta Haak
född 1802 i Örebro

morfars mormors far
Henrik Haak

morfars mormors mor
Anna Maria Behmer
född ca 1765

morfars mormors morfar
Anders Christian Behmer
född 1732 i Karlskoga, död 1789 i
Örebro

morfars mormors mormor
Sara Kristina Erling
född 1735, död 1800 i Örebro

morfars mormors morfars far
Magnus Behmer
född 1702 i Mariestad

morfars mormors morfars mor
Brita Maria Waller
född 1700 Uppsala, död 1775 i
Örebro

Källor:

Wikipedia - Lennart Helsing

GENI - geni.com (släktforskare: bl.a. Stefan Jacobsson, Susanne Margareta
Hellström Arbinge)

Örebro stadsarkivs dokumentarkiv, Register över förtroendevalda
Örebro stadsarkivs bildarkiv, Erik Larssons (bankman) arkiv

EN LITEN BARNBARNSHISTORIA

Här kommer en liten gullig och sann barnbarnshistoria från Inger Wall
i Eker:

Linnea 5 år och hennes mamma satt och pratade.
Mamma frågar: Om du är i skogen och går vilse,
vad gör du då?

Linnea: Har jag telefon med mig så ringer jag till
släktforskarna.

HAR DU JUDISKA ANOR?

I den här boken ger författaren Thomas Fürth (docent i historia, ordförande i Genealogiska Föreningen och Judiska släktforskningsföreningen i Sverige) en grundläggande vägledning i judisk släktforskning, både i Sverige och utomlands.

Läs om hur du hittar släktingar på väg till och i USA, söker på judiska begravningsplatser och använder andra resurser och databaser på nätet.

I bokens andra del, skriven av Mikael Hoffsten, får du en inblick i judisk kultur, historia och religion.

Boken är Nr 7 i Sveriges släktforskarförbund skriftserie.

Källa: Saxat ur Nättidningen Rötter, januari 2020.

ÖREBRO SLÄKTFORSKARE

Vårens program

Tisdag 25 februari kl. 18:30
Årsmöte i lokalen under ICA Ekohallen i Mellringe, Irisgatan 80, Örebro. Obs parkeringsregler med MobilPark. Årsmötesförhandlingar. **Föreläsare är Thomas Fürth, rubrik: Emigrationsforskning.** Fika för den som vill för 40 kr. Lotteri. Ev. allergiker meddelar någon i styrelsen.

Onsdag 8 april kl. 18:30-21:00
Dis-Bergslagens Tematräff i Släktkällaren, Västra Nobelgatan 24, Örebro. **Tema: Släktforska med hjälp av Internet. Presentation av Disgen 2019.2 med nya appen Slakten.** Handledare Jan Wallin.

Tisdag 21 april kl. 18:30
Föredragskväll i lokalen under ICA Ekohallen i Mellringe. **Peter Niwong berättar om DNA i släktforskning.** Inträde 50 kr inkl. enkel kopp kaffe/thé.

Lördag i maj
Bussresa till något intressant mål. Beslutas senare om intresse finns.

Kurser
Anmälan och tider på hemsidan.

Grundkurs i släktforskning.
Handledare Calle Malmgren.

Nybörjarkurs i användning av programmet Disgen. Handledare Jan Wallin.

Studiecirkel i »Att läsa gammal skrivstil« Handledare Inga-Lill Rodenfelt.

Hemsidan, mer information finns på www.orebroslaktforskare.se. Kalendern visar vad som är på gång. Hör gärna av dig med synpunkter.

Släktkällaren, Västra Nobelgatan 24, kommer att hållas öppen torsdagar kl. 14:00 -18:00 (även måndagar och tisdagskvällar), andra tider enligt uppgift på vår hemsida och även på tider efter överenskommelse med någon i styrelsen.

HALLSBERGS SLÄKTFORSKARKLUBB

Vårens program

Lördag 29 februari kl. 11-14
Släktforskarvård på Hallsbergs bibliotek

Måndag 9 mars kl. 18:00-20:30
Släktforskarcafé på Hallsbergs bibliotek.

Lördag 21 mars kl. 11-14
Släktforskarvård på Hallsbergs bibliotek

Funderar du på att börja släktforska? Drag nytta av våra kunskaper. Vi hjälper dig med att komma vidare med din släktforskning och försöker lösa problemet om du har kört fast.

Måndag 6 april kl. 18:00-20:30
Släktforskarcafé på Hallsbergs bibliotek.

Titta in på vår hemsida:
www.hallsbergsgenealogi.se

KARLSKOGA- DEGERFORS SLÄKTFORSKARKLUBB

Vårens program

Torsdag 19 mars kl. 18:30
Släktforskningsinformation av
Per-Erik Forsmark.

**Gunilla Didriksson föreläser om
torp- och gårdsforskning.**
Lokal: Finska Föreningen.

Torsdag 23 april kl. 18:30
Släktforskningsinformation av
Per-Erik Forsmark.

**DIS Bergslagen informerar om
DISGEN och DISBYT.**
Lokal: Finska Föreningen.

**Släktforskarhjälp på biblio-
teket håller öppet:**

Onsdagar 2020:
26/2, 25/3 och 29/4.
Tid: 15:00-18:00

Planerad kursverksamhet

Nybörjarkurs i släktforskning
Start: Februari 2020. Information
och anmälan till Gunilla
Hammarstedt, tel. 073-210 20 55,
e-post:
g.hammarstedt@bahnhof.se

DISGEN 2019, grundkurs
Information och anmälan till
Bengt Hammarström, tel.
0586-365 87, e-post:
b.hammarstrom@telia.com

DNA-cirkel
Information och anmälan till Ann
Gunnarsson 070-673 77 24 eller
anngunnarsson@outlook.com

Vårens program

Torsdag 20 februari kl. 19:00
Årsmöte i Smedjan på Götgatan
14 i Kumla. Semlor och under-
hållning som vanligt...

Tisdag 3 mars kl. 18:30
Föreläsning, **Maria Andersson**
föreläser om **den fruktade far-
soten Tuberkulos**. Lokal: Kumla
Bibliotek. Efter föreläsningen ser-
veras kaffe.

Tisdag 7 april kl. 18:30
Föreläsning, **Lennart Palm** från
Lerum berättar och kåserar på
temat »Från Gravvalvsvarligt till
Dödskul«. Lokal: Kumla Biblio-
tek. Efter föreläsningen serveras
kaffe.

Medlemsträffar (kamratcirklar)

Måndagskvällar, från 13/1 kl.
18-21

Tisdagseftermiddagar från
14/1, kl. 13-17 (Benny Skillborg)

Onsdagar
från 15/1 kl. 9-12 är det **porträtt-
fynd / släktforskning** i lokalen
Förfrågningar och anmälan till
Jan Lundholm på tel. 019-57 00
95.
från 5/2 kl. 13-16 är det **emigrant-
tema** (Tomas Nyström, anmälan
till Annette J)
från 15/1 kl. 18-21 är det **DNA-
tema** (Per-Åke Johansson)

Torsdagsförmiddagar från
16/1, kl. 9-12 (Britt-Inger Nils-
son) samt **Torsdagseftermidda-**

gar, kl. 14-17 (Birgitta Höggvist),
träffas vi i Medborgarskolans lo-
kal på Östra Drottninggatan 4 i
Kumla.

Kom med, få igång din släktforsk-
ning och ha det trevligt tillsam-
mans med oss andra.

Lördagar jämna veckor från
11/1 kl. 9-14 registrerar vi födda,
vigda och döda / Family Search /
Namn åt de döda. (Tomas Ny-
ström).

*Släktforska är roligt - ännu roligare
blir det att göra det tillsammans!*

QR-kod till
hemsidan
kumla.just.nu

ASKERSUNDS SLÄKTFORSKARKLUBB

Vårens program

Tisdag 17 mars kl. 19:00
Årsmöte. Lokal: Näckrosen.

Tisdag 14 april kl. 19:00
Medlemsmöte. **Vi pratar smeds-
och vallonforskning**. Lokal:
Aspön, Sjöängen.

Lördag i maj
Utflykt någonstans. Mer info
kommer på webbsidan.

Kamratcirklar på torsdagar. Se
hemsidan!

B-Föreningsbrev

ISSN 1402-831X

REDAKTIONEN

Redaktionen nås brevlades på adress:

Stefan Nilsson,
Led 305, Södragården
715 94 ODENSBACKEN

E-post:
stefannilsson.asket@gmail.com

Det går bra att kontakta antingen redaktören eller någon i den aktuella föreningen.

Redaktör:
Stefan Nilsson, Örebro
070-721 72 66

Redaktionsmedlemmar:
Anders Eriksson, Askersund
Gunnel Wallin, Örebro

STRÖDDA ANNOTATIONER

är medlemsblad för fem släktforskarföreningar i Örebro län. Första numret utkom hösten 1989. Tidningen utkommer med två nummer per år.

Föreningarna är:

- Askersunds Släktforsarklubb
- Hallsbergs Släktforsarklubb
- Karlskoga-Degerfors Släktforsarklubb
- Kumla Släktforsarklubb
- Örebro Släktforskare

Kontakt med redaktionen får Du antingen genom föreningarnas redaktionskontaktpersoner eller direkt med redaktören.

Eventuellt medlemsbladsutbyte sker med respektive förening.

Artiklar och annat material till tidningen mottages tacksamt! Allrahelst via e-post.

Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera inkommet material.

FÖRENINGARNA

ASKERSUNDS SLÄKTFORSKARKLUBB

Föreningens adress:
c/o Anders Eriksson, Storgatan 46C,
696 32 ASKERSUND

Ordförande: Anders Eriksson,
0768-17 81 06
eaberiksson@hotmail.com
Sekreterare: Britt Östensson
Kassör: Lars-Åke Strömberg
0703-45 61 52 lastr@telia.com
Redaktionskontakt:
Anders Eriksson
Medlemsavgift: 100 kr
Bg 5355-6734
E-post: eaberiksson@hotmail.com
Hemsida:
<http://ask.forening.genealogi.se>

HALLSBERGS SLÄKTFORSKARKLUBB

Föreningens adress:
c/o Edholm, Västra Storgatan 7B,
694 30 HALLSBERG

Ordförande: Dag Edholm
Sekreterare: Birgitta Edholm
0582-158 16
Kassör: Bernt Magnusson
Redaktionskontakt: Birgitta Edholm
0700-33 68 25
Medlemsavgift: 150 kr, familjemedlem
50 kr Bg 641-2878
E-post: birgitta.edholm@telia.com
Hemsida:
www.hallsbergsgenealogi.se

KUMLA SLÄKTFORSKARKLUBB

Föreningens adress:
c/o Jan Klingberg,
Mästaregatan 1, 692 71 KUMLA

Ordförande: Jan Klingberg
0702-78 29 20
Sekreterare: Birgitta Högvist
0706-92 39 02
Kassör: Britt-Inger Nilsson
019-22 81 01

Redaktionskontakt: Jan Klingberg
Medlemsavgift: 150 kr, familj 200 kr.
Bg 5077-0965
E-post: kumla.genealogi@telia.com
Hemsida: www.kumla.just.nu

KARLSKOGA- DEGERFORS SLÄKTFORSKARKLUBB

Föreningens adress:
c/o Håkan Karlsson, Skolgatan 29 A,
lgh 1101, 691 41 KARLSKOGA

Ordförande: Per-Erik Forsmark
070-657 32 17
Sekreterare: Håkan Karlsson
0586-560 26
Kassör: Jan Eriksson
0586-72 82 62
Redaktionskontakt: Ann Gunnarsson
anngunnarsson@outlook.com
Medlemsavgift: 150 kr, familj 200 kr.
Pg 52 50 27-9
E-post: sekr@kgadfsgenealogi.se
Hemsida: www.kgadfsgenealogi.se

ÖREBRO SLÄKTFORSKARE

Föreningens besöksadress:
Västra Nobelgatan 24, "Slätkällaren"
Postadress: Västra Nobelgatan 22,
703 55 ÖREBRO, tel. 019-761 16 42

Ordförande: Paola Grafström
070-510 45 56
E-post: ordf@slaekt.se
Sekreterare: Ove Pettersson
070-208 84 91
Kassör: Jan Wallin 019-18 38 30, 070-
387 78 88
Redaktionskontakt: Jan Wallin
Medlemsavgift: 220 kr, familjemedlem
100 kr
Pg 63 59 14-5 E-post: info@slaekt.se
Hemsida: www.orebroslaektforskare.se

STOPPDATUM FÖR NÄSTA
NUMMER AV STRÖDDA
ANNOTATIONER ÄR
30 SEPTEMBER